

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Kolmandate riikide kodanike integreerimise tegevuskava“

(2017/C 185/08)

Raportöör: Karl VANLOUWE (BE/EA), Flaami parlamendi liige ja Belgia senati liige**Viitedokument:** komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Kolmandate riikide kodanike integreerimise tegevuskava“

COM(2016) 377 final

POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

Üldine raamistik ja aluspõhimõtted

1. tervitab Euroopa Komisjoni tegevuskava kolmandate riikide kodanike integreerimiseks, ⁽¹⁾ pidades silmas Euroopa ühiskonna pidevalt kasvavat mitmekesisust ja vajadust nad meie ühiskonda täielikult integreerida. Komitee rõhutab integratsiooni tähtsust – tegu on kaheasuunalise protsessiga, milles osalevad nii kolmandate riikide kodanikud kui ka vastuvõttev kogukond;
2. on seisukohal, et integratsiooni tuleks käsitada dünaamilise, interaktiivse ja ajutise protsessina, mis võimaldab kolmandate riikide kodanikel saada vastuvõtva kogukonna täieõiguslikuks liikmeks ja töötada iseseisva toimetuleku nimel, ning julgustab suhtlust vastuvõtva kogukonnaga ja osalemist selles;
3. rõhutab, et Euroopa Liidu toimimise lepingu kohaselt on integratsioon liikmesriikide pädevuses, ⁽²⁾ mis võimaldab luua Euroopa tasandil meetmeid, et pakkuda stiimuleid ja toetust liikmesriikide tegevusele, pidades silmas nende territooriumil seaduslikult elavate kolmandate riikide kodanike integratsiooni soodustamist, välistades liikmesriikide seaduste ja eeskirjade mis tahes ühtlustamise. Komitee kutsub üles jälgima ka edaspidi subsidiaarsuse põhimõtte kohaldamist ning tuletab meelde, et liikmesriikide meetmed selles valdkonnas peavad olema kooskõlas ELi õigustikuga, kaasa arvatud sisserändajate ELi integreerimise ühiste aluspõhimõtetega;
4. juhib tähelepanu asjaolule, et tegelikku integratsioonipoliitikat rakendatakse eelkõige kodanike lähedal asuvatel poliitilistel tasanditel. Seega on vägagi soovitatav mitmetasandilise valitsemise lähenemisviis, mille puhul lasub eritähelepanu loomulikult kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel, kuna nemad puutuvad kõige otsesemalt kokku integratsiooni väljakutsete ja võimalustega;
5. juhib tähelepanu sellele, et oluline on kasutada poliitilises arutelus saabujate eri kategooriatest rääkides korrektset terminoloogiat. Tegevuskavas käsitletakse üksnes kolmandate riikide kodakondsusega ja ELis seaduslikult viibivaid saabujaid (rändajad, pagulased ja täiendava kaitse saajad). Seega ei käsitleta selles ELi liikmesriikide kodanikke, kes on vanemate või vanavanemate kaudu kolmandatest riikidest tulnud sisserändaja taustaga, ega vaba liikumise õigust kasutavaid ELi kodanikke ja nende pereliikmeid;
6. rõhutab, et integratsioon kui poliitikavaldkond ei saa toimida pelgalt omaette, vaid puudutab juba määratluse kohaselt erinevaid klassikalisi poliitikavaldkondi, nagu haridus, tööhõive, heaolu, rahvatervis, eluase jne, ning seetõttu tuleks integratsioonipoliitikat ideaaljuhul ellu viia horisontaalselt, pöörates seejuures igas poliitikavaldkonnas tähelepanu integratsiooni väljakutsetele ja võimalustele;
7. toonitab, et integratsioon on kaheasuunaline protsess, mis peab moodustama osa õiguste ja kohustuste raamistikust nii kolmandate riikide kodanike kui ka vastuvõtva kogukonna jaoks, kusjuures peab kumbki pool täitma oma osa vastutusest;

⁽¹⁾ COM(2016) 377 final.⁽²⁾ Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 79 neljas lõik.

8. rõhutab, et ideaaljuhul on integratsioon rände- ja varjupaigapoliitika haripunkt, ning seega ei tohi tegevuskava käsitada eraldi teistest, muu hulgas Euroopa ühise varjupaigasüsteemiga seotud Euroopa Komisjoni ettepanekutest ⁽³⁾ ja uuest partnerlusraamistikust kolmandate riikidega Euroopa rände tegevuskava raames ⁽⁴⁾;

9. tunnistades, et töö annab keskse panuse kolmandate riikide kodanike ühiskonda integreerimisel, viitab ka nn sinisele kaardile Euroopa Komisjoni seadusliku rände poliitika ettepanekus seoses kolmandate riikide kodanike kõrgema tasandi kutseoskusi nõudva töö eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta antud direktiivi läbivaatamisega ⁽⁵⁾;

Integratsiooni väljakutsed ja võimalused

10. jagab komisjoni hinnangut, mille kohaselt tähendaks kolmandate riikide kodanike mitteintegreerimine tohutut kaotust nii kolmandate riikide kodanike kui ka vastuvõtva kogukonna jaoks. Mitteintegreerimise ühiskondlik ja majanduslik kulu võib isegi osutuda suuremaks kui integratsioonipoliitikasse tehtavad investeeringud ja sellest tulenev potentsiaal;

11. on veendunud, et hea integratsioonipoliitika on üks vajalikest eeldustest selleks, et parandada kolmandate riikide kodanike suhteliselt madalamaid saavutusi sellistes valdkondades nagu tööturg, haridus, sissetulek, eluase, tervishoid, ühiskondlik tegevus ja sotsiaalne ühtekuuluvus, nagu nähtub OECD näitajatest ⁽⁶⁾;

12. toetab komisjoni tema üleskutses järgida rohkem kohandatud lähenemisviisi ning on veendunud, et integratsioonipoliitikas tuleb pöörata rohkem tähelepanu suurele mitmekesisusele erinevates kolmandate riikide kodanike rühmades ja nende erinevatele vajadustele. Hea integratsioonipoliitika tugineb seega kohandatud lähenemisviisile ega lähtu mõttest, et üks lahendus sobib kõigile. Muu hulgas tuleb arvesse võtta keeleoskust, kultuuritausta, haridustaset, eeldatavat riigis viibimise aega, rände põhjust, oskusi, töökogemust, võimalikku kogetud traumat jne. Kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on head võimalused võtta oma meetmetes arvesse kolmandate riikide kodanike suurt mitmekesisust ja nende konkreetseid vajadusi ning nad võivad pakkuda selles valdkonnas võimaluse teadmiste ja kogemuste vahetamiseks. Eelõeldu taustal viitab Euroopa Regioonide Komitee headele tavadele, mille puhul lähenetakse igaühele individuaalselt, töötades individuaalsete integratsiooni- ja kodanikuõppeprojektidega, mis kohandatakse kolmandate riikide kodanike vajadustele;

13. tervitab komisjoni ja Euroopa Parlamendi veendumust, ⁽⁷⁾ et integratsioonipoliitika üldiselt ja eriti pagulaste kaasamine tööturul ei tohi toimuda poliitika arvelt, mis on suunatud vastuvõtva kogukonna teistele haavatavatele rühmadele;

Sidusate ühiskondade rajamine

14. rõhutab, et meie Euroopa ühiskond tugineb põhinormidele ja -väärtustele, nagu demokraatia, õigusriik, sõnavabadus, usuvabadus, sooline võrdõiguslikkus, inimõigused, solidaarsus, sallivus jne. Samuti tervitab komitee tõsiasi, et integratsiooni ning nimetatud normide ja väärtuste suhet käsitleti 24. mail 2016 õigusriigi küsimuste pühendatud üldasjade nõukogus ⁽⁸⁾. Komitee kutsub ELi tulevase eesistujariike (Malta, Eesti) üles jätkama seda dialoogi, et süvendada liikmesriikide, ELi institutsioonide, kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja kodanikuühiskonna seas arusaama nende normide ja väärtuste kaitsest ja sellest, kuidas neist võib saada integratsiooni element;

15. on veendunud, et edukaks integratsiooniks on keskse tähtsusega see, et nii kolmandate riikide kodanikud kui ka vastuvõttev kogukond mõistaks ja aktsepteeriks neid Euroopa norme ja väärtusi. See ühtib ideega, mille kohaselt on kõige mõistlikum siduda integratsioonipoliitika kodanikuõppe ja kogukonna moodustamisele suunatud meetmetega ja et selleks tuleb eri tasanditel ELi tasandi asjakohase toetuse abil välja töötada sobivad vahendid vastastikuse mõistmise arendamiseks ning neid edendada. Muu hulgas hõlmab see kodanikuõpet nii klassikaliste kursuste kui ka innovatiivsete õppevormide kaudu;

⁽³⁾ COM(2016) 272 final, COM(2016) 270 final, COM(2016) 271 final.

⁽⁴⁾ COM(2016) 385 final.

⁽⁵⁾ COM(2016) 378 final.

⁽⁶⁾ Indicators of immigrant integration 2015, OECD (2015).

⁽⁷⁾ Pagulaste kaasamine tööturule ei tohi käia haavatavate inimrühmade arvelt, Euroopa Parlamendi pressiteade, viide: 20160530STO29645 (2016).

⁽⁸⁾ Eesistujariigi mitteametlik dokument nõukogule (üldasjad), 24. mai 2016 – Õigusriiki käsitlev dialoog (13. mai 2016).

16. juhib tähelepanu vajadusele tegeleda põhjalikumalt mehhanismidega, mis tugevdavad ühelt poolt kõigi Euroopa Liidu piirkondade omavahelist solidaarsust ja koostööd ning teiselt poolt eri haldusasutuste ja asjaomaste ametnike koostööd. Vältimatu ülesanne on varjupaigaküsimustes pädevust omavate liikmesriikide valitsuste teadlikkuse suurendamine;

17. viitab sellega seoses kodanikuõppe headele tavadele, mille puhul pakutakse kolmandate riikide kodanikele ühiskonnaõpetuse kursuseid, et tutvustada neile interaktiivselt Euroopa norme ja väärtusi ning elu vastuvõtvas kogukonnas. Eesmärk on toetada neid vajalike vahendite omandamisel, et neist saaksid ühiskonna täieõiguslikud liikmed;

18. teeb ettepaneku teha kindlaks erinevates ELi liikmesriikides läbiviidavad algatused, mille raames palutakse kolmandate riikide kodanikel allkirjastada pühendumist või osalemist käsitlev kinnitus, mis muu hulgas hõlmab põhinorme ja -väärtusi. Tuleks uurida, kuidas need algatused mõjutavad kõnealust ühiskonda, ning jagada selliste algatuste tulemusi ja neist saadavaid kogemusi, et võimaldada kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel neist kasu saada. Komitee toonitab, et mitte ainult kolmandate riikide kodanikud, vaid ka kohalikud elanikud peaksid võtma endale aktiivselt kohustuse neid põhinorme ja -väärtusi järgida;

19. kordab, et integratsioon on kaheasuuneline protsess, milles on oma ülesanne täita ka vastuvõtval riigil. Siinjuures on tähelepanu all vastuvõttev kogukond, kes peab lubama kolmandate riikide kodanikel aktiivselt osaleda vastuvõtvas kogukonnas, kaotades tõkkes, luues juurdepääsu põhiteenustele ning pakkudes integratsioonivõimalusi, et kolmandate riikide kodanikel oleks võimalik ühiskonda tundma õppida. Eriti perekondliku rände puhul võib vastuvõttev kogukond täita olulist rolli integratsiooniprotsessis. Esmajoonel on siin kõne all liikmesriigid ning kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, ent nende kõrval on integratsioonipoliitika olulisteks partneriteks vastuvõtvas kogukonnas ka valitsusvälised organisatsioonid, kodanikuühiskond, erasektor, usukogukonnad ja etniliste vähemuste kogukonnad;

20. juhib tähelepanu ka sellele, et kõigil neil eri osalejatel lasub vastutus vastuvõttev kogukond kolmandate riikide kodanike tulekuks ette valmistada ja kogukonna heakskiitu edendada, ning toonitab selles kontekstis vastuvõtva kogukonna korrektse teavitamise tähtsust;

Poliitilised prioriteedid integratsiooni toetamiseks

Lahkumiseelsed/saabumiseelsed meetmed

21. on veendunud, et integratsiooniprotsess peab võimalusel algama nii kiiresti kui võimalik, isegi juba siis, kui kolmandate riikide kodanikud viibivad alles oma päritoluriigis;

22. juhib tähelepanu asjaolule, et vastuvõtva riigi keele oskus on edukaks integreerumiseks vältimatu ja et uue keele omandamine nõuab sageli teatud aega. Nii korraldavad erinevad ELi liikmesriigid täna keeletunde või keeleoskuste hindamist juba enne kolmandate riikide kodanike jõudmist vastuvõtvasse riiki. Sel viisil jääb aeg, mille vältel kolmandate riikide kodanikud ei suuda end kohalikus keeles väljendada, võimalikult lühikeseks või puudub üldse, mis lihtsustab suhtlust kohaliku vastuvõtva kogukonnaga. Loomulikult ei saa see olla tingimuseks rahvusvahelise kaitse andmisel pagulastele või täiendava kaitse saajatele;

23. viitab sellele, et kohandatud lähenemisviisi väljatöötamiseks on hädavajalikud vastuvõtuintervjuud kolmandate riikide kodanikega, et kaardistada paremini nii nende kui ka vastuvõtva kogukonna ootused. Sellised vastuvõtuintervjuud võiksid võimalusel osaliselt toimuda juba päritoluriigis, nii et kolmandate riikide kodanikud võiksid vastuvõtvasse kogukonda saabumisel kohe täielikult keskenduda tegelikule integratsiooniprotsessile;

24. toonitab kaasnevate meetmete tähtsust vastuvõtva kogukonna teavitamisel enne kolmandate riikide kodanike kohalejõudmist, eelkõige nendes kogukondades, kus pagulasi ümber asustatakse;

Haridus

25. tervitab komisjoni keskendumist haridusele kui ühele keskele poliitikavaldkonnale eduka integratsioonipoliitika elluviimisel ning kutsub üles jälgima seejuures ka edaspidi subsidiaarsuse põhimõtte kohaldamist;

26. toonitab, et vastuvõtva kogukonna ametlike keelte omandamine on esmase tähtsusega, et võimaldada kolmandate riikide kodanikel ja nendel lastel nii kiiresti kui võimalik alustada suhtlust vastuvõtva kogukonnaga, et nad saaksid kasutada oma õigusi ja täita oma kohustusi. Ka siin on oluline kohandatud hariduse pakkumine lähtuvalt kolmandate riikide kodanike profiilist ja nende konkreetsetest vajadustest;

27. juhib tähelepanu headele tavadele teist keelt kõnelevatele kolmandate riikide kodanikele vastuvõtutundide pakkumisel alus- ja keskkoolides, mille puhul võivad koolid pakkuda kohandatud haridust eraldi klassis, täiendava toetusega tavaklassis või nende kahe vormi kombineerimise kaudu ⁽⁹⁾;

28. juhib tähelepanu headele tavadele keeleprobleemide ületamisele suunatud meetmete valdkonnas, näiteks hariduse alal tegutsevad sotsiaalsed tõlkijad ja tõlgid, kes aitavad õpetajatel ja juhendajatel hoolitseda selle eest, et kolmandate riikide kodanikud, kes ei valda veel vastuvõtva riigi keelt, saavad siiski aktiivselt suhelda haridusasutustega, kus nende lapsed õpivad;

29. tervitab komisjoni ettepanekut uurida täiendavalt võimalusi ühiskonnaõpetuse kursuste sisseviimiseks keskkoolides, pidades silmas vajadust, et igapäevase selgitataks vastuvõtva kogukonna õigusakte, kultuuri, norme ja väärtusi. Komitee soovib seda samuti uurida täiskasvanu- ja kutseõppe puhul;

30. palub pöörata eritähelepanu 16–18aastaste kolmandate riikide kodanike sihtrühmale, kes on tihti oma kohustusliku haridustee lõpul ja kellel sageli puuduvad vajalikud vahendid kutseõppe või kõrghariduse alustamiseks või tööturul läbilöömiseks;

Tööturule integreerimine ja kutseõppe kättesaadavus

31. tervitab asjaolu, et seoses kolmandate riikide kodanikele ühiskonda sisseelamise ja selles osalemise võimaluse pakkumisega toob komisjon ühe prioriteedina esile integreerimise tööturule, pidades silmas, et kolmandate riikide kodanike, eelkõige naiste tööhõivemäär on vastuvõtva riigi kodanike vastava näitajaga võrreldes üldiselt madalam ⁽¹⁰⁾;

32. kutsub üles looma – näiteks praktikavõimaluste, nõustamisteenuste ja õigusabi kaudu – süsteimid, mille abil saavad kolmandate riikide kodanikud esimesel võimalusel juurdepääsu tööturule. See avab võimaluse töökaaslastega suhtlemisel keelt praktiseerida ja luua sel viisil võrgustiku, mis aitab leida tööd ja pakub võimalust end ise elatada;

33. tervitab haridussüsteemi ja tööturule integreerumise kontekstis meetmeid, millega antakse mitte enam kooliealistele kolmandate riikide kodanikele veel üks võimalus kutsealase algõppe omandamiseks ning nende õpivõime parandamiseks;

34. on veendunud, et sihipärane majanduslik tööjõuränne võib aidata lahendada selliseid probleeme nagu tööalase elanikkonna vananemine, teatud kindla tööjõu puudus ja surve meie sotsiaalkindlustussüsteemidele. Samas rõhutab komitee, et pagulaste vastuvõtmist ja sellega seotud integratsiooni ning perekonna taasühendamise põhimõtet tuleb esmajoonel näha tegevusena, mis on nii vastuvõtva kogukonna kui ka rändaja huvides ja mis tugineb põhiõigustele ja rahvusvahelistele kohustustele, ning seda ei tohi ekslikult esitada lahendusena meie tööturu probleemidele;

35. tunnistab vajadust olla võimeline hindama ja tunnustama kiiresti ja korrektselt kolmandate riikide akadeemilisi ja kutseoskusi ja kvalifikatsiooni, kuna esmatähtis on võimaldada kolmandate riikide kodanikel tööturul osaleda või neid selleks kutseõppe kaudu ette valmistada. Seetõttu ootab komitee muu hulgas komisjoni ettepanekuid tema uue Euroopa oskuste tegevuskava raames ⁽¹¹⁾;

⁽⁹⁾ <http://www.flanderstoday.eu/education/okan-schools-help-youngsters-feel-home-flanders>

⁽¹⁰⁾ Eurostat: Migrant integration in the EU labour market (2016).

⁽¹¹⁾ COM(2016) 381 final.

36. toonitab seoses nn sinise kaardi direktiivi läbivaatamisega,⁽¹²⁾ et Euroopa majanduse jaoks on keskse tähtsusega meelitada ligi kõrge kvalifikatsiooniga töötajaid reaalselt vabadele ametikohtadele;

37. tervitab 16. märtsil 2016 toimunud kolmepoolset sotsiaaltippkohtumist pagulaskriisi teemal, kuid kutsub üles arvestama ka haritlaste panust, kuna nende näol on tegemist oluliste partneritega, kes võivad aidata edendada arutelu (tööturule) integreerumise teemal;

Juurdepääs põhiteenustele

38. toonitab veel kord, et tuleb teha selget vahet (majanduslikel põhjustel) rändajate ja pagulaste või täiendava kaitse saajate vahel, eriti poliitilises arutelus juurdepääsu üle põhiteenustele, kuna eri sihtrühmadel võivad olla erinevad vajadused, muutes vajalikuks põhimõtteliselt teistsuguse lähenemisviisi. Komitee rõhutab siiski, et eduka integreerumise võimaldamise vajadus puudutab kõiki ELis seaduslikult elavaid kolmandate riikide kodanikke;

39. rõhutab, et sotsiaalkindlustussüsteemide loomine on liikmesriikide ülesanne ning võtab teadmiseks poliitilise arutelu eri liikmesriikides, kus keskele kohale seatakse kindlustuse põhimõtte, mistõttu otsustatakse – ka kolmandate riikide kodanike puhul – teatud sotsiaalsete õiguste järkjärgulise suurendamise kasuks tasutud maksete alusel;

40. palub pöörata tervishoiuteenuste raames rohkem tähelepanu vaimsele tervisele, mis võib olla eriti oluline sõja- ja teiste traumeerivate kogemustega pagulaste, eelkõige laste ja noorte, vastuvõtmisel ja integreerimisel;

41. on teadlik sellest, et liikmesriikidel on õigus nõuda rändajatelt, kellel puudub rahvusvahelise õiguse kohaselt õigus kaitsele, et nad suudaksid vastuvõtvasse kogukonda saabudes ise oma toimetuleku eest hoolitseda ega peaks taotlema toetust sotsiaalkindlustussüsteemilt;

42. juhib tähelepanu sellele, et alati tuleb pöörata piisavalt tähelepanu sotsiaaleluruumidele, vaatamata tõsiasjale, et elanikud, olgu nad siis kolmandate riikide kodanikud või mitte, peaksid aja jooksul iseseisvalt toime tulema, mis võimaldab neil leida eluaseme erasektori turul;

43. väljendab heameelt komisjoni seisukoha üle, et integratsioonipoliitikat ei tohi ellu viia sellise poliitika arvelt, mis on suunatud teistele haavatavatele kogukonnarühmadele vastuvõtvas kogukonnas;

Aktiivne osalemine ja sotsiaalne kaasatus

44. tervitab asjaolu, et tegevuskava selles peatükis rõhub komisjon kodanikuaktiivsusele, mille kohaselt ei jää kolmandate riikide kodanikud igavesti saabujateks, vaid neist saavad nende kodakondsusest sõltumata esimesel võimalusel vastuvõtva kogukonna liikmed. Seetõttu julgustab komitee rakendama mitte ainult integratsioonipoliitikat, vaid ka kodanikuõpetust ja kogukonna moodustamisele suunatud meetmeid;

45. nõustub komisjoniga, et integratsioon ei tähenda vaid keele õppimist ja töö leidmist, vaid ka aktiivset osalemist ühiskonnas ja kodanikuühiskonnas. Muu hulgas just seetõttu on väga oluline, et kolmandate riikide kodanike integreerimise meetmeid ei korraldaks ega kirjutaks ette ainult poliitikud, vaid et sellesse kaasataks ka kodanikuühiskond;

46. on seisukohal, et vastuvõtva kogukonna ametlike keelte ametliku omandamise kõrval haridussüsteemis loob suhtlus kodanikuühiskonnaga kolmandate riikide kodanikele vajaliku mitteametliku raamistiku uute keelte kasutamiseks ja praktiseerimiseks, ja et sel viisil omandavad nad need keeled väga praktilisel viisil;

47. jagab komisjoni veendumust, et kolmandate riikide kodanike aktiivne osalemine vastuvõtva kogukonna kodanikuühiskonnas edendab dialoogi ja vastastikust mõistmist nende ja vastuvõtva kogukonna vahel, suurendab heakskiitu vastuvõtvas kogukonnas ning vähendab diskrimineerimist ja rassismi;

48. toetab komisjoni tema üleskutses liikmesriikidele tagada õiguste jõustamine valdkonnas, mis puudutab kaitset diskrimineerimise ja rassismi eest, ning kutsub aktiivselt järgima võrdsete võimaluste ja mittediskrimineerimise poliitikat, et edendada ühist kodakondsust;

⁽¹²⁾ Vt allmärkus 5.

Poliitilised vahendid integratsiooni toetamiseks

Poliitika koordineerimine

49. tervitab komisjoni jõupingutusi keskenduda püüdlustes muuta integratsioonialaste riiklike kontaktpunktide praegune võrgustik Euroopa integratsioonivõrgustikuks rohkem heade tavade jagamisele, eelkõige koostöös kodanikuühiskonna ning kohalike ja piirkondlike omavalitsustega;

50. kutsub komisjoni üles muutma Euroopa integratsioonivõrgustik platvormiks, mille kaudu julgustatakse ja toetatakse riikliku, piirkondliku ja kohaliku valitsustasandi koostööd ja kaasvastutust integratsioonipoliitika kujundamisel ning pädevuse koordineerimisel ja jaotamisel ⁽¹³⁾;

Rahastus

51. peab kahetsusväärseks tõsiasja – vaatamata sellele, et integratsioonimeetmed on liikmesriikide endi pädevuses –, et mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 raames on liikmesriigid Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi riiklike programmide kaudu eraldanud integratsiooni jaoks vähem vahendeid, kuigi vajadused on eelkõige tänase rände-, varupaiga- ja humanitaarkriisi kontekstis kasvanud;

52. tunneb heameelt selle üle, et komisjon püüab 2017. aasta eelarveprojekti raames suurendada Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondist liikmesriikidele integratsioonimeetmeteks antavat ELi finantstoetust;

53. on veendunud, et tuleb leida sünergia erinevate Euroopa fondide vahel, millest on võimalik integratsioonipoliitikat toetada. Esmajoones on endastmõistetavalt kõne all Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond, kuid teatud integratsiooniprojekte peaks olema võimalik rahastada ka selliste fondide kaudu nagu Sisejulgeolekufond, Euroopa Sotsiaalfond, Euroopa Regionaalarengu Fond, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond, Euroopa Merendus- ja Kalandusfond ja Euroopa abifond enim puudust kannatavate isikute jaoks ⁽¹⁴⁾;

54. kutsub Euroopa Komisjoni üles kaaluma võimalust kehtestada 2020. aasta järgse ühtekuuluvuspoliitika raames eraldi temaatiline eesmärk integreerimise kohta, et tagada Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide vahendite tõhusam ja sihipärasem suunamine integreerimisprojektidele. Seoses 2014.–2020. aasta programmitöö perioodiga tuleks haldusastustele anda võimalikult selged ja üksikasjalikud täiendavad juhised integreerimismeetmete kohta, mida saab rahastada Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest;

55. kutsub üles tagama, et liikmesriikidel, kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel ja kodanikuühiskonnal oleks võimalikult lihtne esitada ettepanekuid riiklikeks programmideks erinevate fondide raames, ning tervitab seetõttu muu hulgas komisjoni ettepanekut kasutada ulatuslikumalt ära partnerlusmehhanisme;

56. taotleb INTERREGi algatuse senisest laialdasemat ja sihipärasemat kasutamist integreerimisprojektide toetamiseks, mh vastavate rakenduskavade eeskirjade ja prioriteetide ümbersõnastamise kaudu. Komitee rõhutab kesket rolli, mida Euroopa territoriaalne koostöö võib etendada integratsioonipoliitiliste meetmete parandamisel, iseäranis kohalikul tasandil, soodustades sünergia loomist ja heade tavade vahetamist;

57. kutsub komisjoni üles vähendama ebaproportsionaalselt suurt halduskoormust ja bürokraatiat integratsiooniprojektideks kasutatavate erinevate ELi fondide kontrollimehhanismides, et liikmesriikide ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kogu energiat oleks võimalik tõhusalt rakendada integratsioonipoliitikas kohapeal, piiramata seejuures õiglaselt rangeid kontrolle, mis on vajalikud riiklike vahendite tõhusa kasutamise tagamiseks;

58. palub komisjonil rakendada integratsioonipoliitikas vajalikku kohandatud lähenemisviisi ka integratsiooniprojektideks kasutatavate erinevate ELi fondide kontrollimehhanismides, piiramata seejuures õiglaselt rangeid kontrolle, mis on vajalikud riiklike vahendite tõhusa kasutamise tagamiseks;

⁽¹³⁾ Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 79 neljas lõik.

⁽¹⁴⁾ Synergies between the Asylum Migration and Integration Fund (AMIF) and other EU funding instruments in relation to reception and integration of asylum seekers and other migrants, Euroopa Komisjon (2015).

Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste roll

59. juhib veel kord tähelepanu sellele, et tegelik integratsioonipoliitika viiakse ellu esmajoones kohalikul ja piirkondlikul tasandil ning et nemad on kõige otsesemalt silmitsi integratsiooni väljakutsete ja võimalustega;
60. palub komisjonil seetõttu arvesse võtta kohalike ja piirkondlike omavalitsuste erivajadusi ja kaasata nad varasemast ulatuslikumalt integratsioonipoliitikasse, mida Euroopa tasandil välja töötatakse, rakendatakse või julgustatakse, ning neid selles maksimaalselt toetada;
61. kutsub komisjoni üles julgustama ja rahaliselt toetama liikmesriike ja piirkondi integratsioonimeetmete rakendamisel eelkõige üld- ja kutseharidusvalikute, töö- ja eluasemeturule integreerimise ning nende piirkondade heade tavade, nagu detsentraliseeritud vastuvõtmine, vahetamise soodustamise vallas, kes on juba rakendanud integratsioonimeetmeid;
62. kutsub komisjoni eelõeldu taustal üles käsitlema Euroopa Regioonide Komiteed kui Euroopa kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindajatest koosnevat ELi nõuandeorganit eelistatud partnerina, ent palub tal innustada ka teisi koostöövorme kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja nende liitudega, samuti muid partnerlusi, võrgustikke ja platvorme (nt Euroopa ja Vahemere piirkonna riikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste assamblee, idapartnerluse riikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste konverents, ühised nõuandekomiteed, töörühmad, Euroopa Mereliste Äärealade Konverents, Euroopa Kohalike ja Piirkondlike Omavalitsuste Nõukogu jne), et saada kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel võimalikult ulatuslik panus;
63. kutsub komisjoni üles kaasama Euroopa Regioonide Komitee aktiivselt oma tegevusse kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele heade tavade propageerimisel ja jagamisel eelkõige lahkumis- või saabumiseelsete integratsioonimeetmete valdkonnas ning integratsioonipoliitikas, mis puudutab haridust, tööturgu ja kutseõpet, juurdepääsu põhiteenustele ning aktiivset osalust ja sotsiaalset kaasatust. Komitee viitab selles kontekstis muu hulgas Euroopa Regioonide Komitee jaoks läbiviidud integratsioonipoliitika võrdlevale uuringule ⁽¹⁵⁾;
64. kutsub komisjoni üles tegema edasisi samme rändavate saatjata alaealiste küsimuses, millega tegelemine on teatud piirkondade pädevuses, ning palub komisjonil edendada liikmesriikides koormuse ja kohustuste solidaarset jaotust ELi, riikliku ja piirkondliku tasandi vahel. Seepärast ootab komitee kannatamatult komisjoni uut üldstrateegiat, mis täiendab saatjata alaealisi käsitlevat tegevuskava (2010–2014), nii et võetakse arvesse kadunud ja saatjata laste olukorda;
65. tervitab komisjoni selgesõnalist viidet võrgustikule SHARE ja selle projektile „Share City Curriculum“, ⁽¹⁶⁾ mille kaudu saavad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused juurdepääsu töövahendite kogumile, mis aitab neil ellu viia integratsioonimeetmeid vastuvõtvas kogukonnas pagulaste ümberasustamise raames;
66. kutsub komisjoni üles kaasama Euroopa Regioonide Komitee aktiivselt uude Euroopa integratsioonivõrgustikku, Euroopa rändefoorumisse, kolmandate riikidega sõlmitud integratsioonipartnerlusse ELi linnade tegevuskava raames ⁽¹⁷⁾ ning nn integratsiooniäitajate hindamisse ja edasisse jälgimisse.

Brüssel, 8. detsember 2016

*Euroopa Regioonide Komitee
president*

Markku MARKKULA

⁽¹⁵⁾ Regulatory Framework on Employment and Funding for Migration and Integration Policies in the EU, Euroopa Liit (2016).

⁽¹⁶⁾ <http://resettlement.eu/sites/icmc.ttp.eu/files/Introduction%20City%20Curriculum.pdf>.

⁽¹⁷⁾ <http://urbanagendaforthe.eu/partnerships/inclusion-of-migrants-and-refugees/>.